

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อประเมินการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง

1. ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่รับผิดชอบงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดลำปาง แบ่งออกเป็นเจ้าหน้าที่จากสถานีอนามัย จำนวน 142 คน สถานบริการสาธารณสุขชุมชน จำนวน 5 คน ในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลชุมชน จำนวน 13 คน รวมทั้งสิ้น 160 คน โดยการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งการปฏิบัติงาน ระยะเวลาที่รับผิดชอบงาน และการได้รับการอบรม / นิเทศงาน เกี่ยวกับงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค มีข้อคำถาม จำนวน 35 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกตอบ 2 ระดับ คือ ใช่ และไม่ใช่ โดยกำหนดการให้คะแนน คือ ข้อที่ตอบถูก ให้ 1 คะแนน และข้อที่ตอบผิด ให้ 0 คะแนน

ชุดที่ 2 แบบสังเกตและสอบถาม เพื่อประเมินการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น โดยใช้ข้อคำถามตามเกณฑ์การประเมินการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็นของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ปี 2547 ประกอบด้วยเกณฑ์ 55 ข้อ กำหนดการให้คะแนน คือ ปฏิบัติถูกต้อง ให้ 2 คะแนน ปฏิบัติถูกต้องบางส่วน ให้ 1 คะแนน และปฏิบัติไม่ถูกต้อง ให้ 0 คะแนน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) ความตรงของเนื้อหา (content validity)

โดยนำแบบสอบถาม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชกรรมป้องกัน หัวหน้างานส่งเสริมสุขภาพและรักษาพยาบาล และหัวหน้างานควบคุมโรค ตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงเชิงเนื้อหาและนำไปปรับปรุงแก้ไข ให้เหมาะสมกับการนำไปใช้

2) ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ (reliability)

โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและปรับแก้แล้ว ไปทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคจังหวัดลำพูน จำนวน 30 คน คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ความสม่ำเสมอภายในของแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค โดยใช้สูตรของ Kuder – Richardson ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ 0.70

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดลำปางและผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานกลุ่มเป้าหมายในการเก็บข้อมูล

3.3 นำแบบสอบถามชุดที่ 1 ไปให้เจ้าหน้าที่ตอบข้อมูลด้านประชากรและสังคม รวมถึงข้อมูลความรู้เกี่ยวกับงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค นอกจากนั้น ผู้ศึกษาได้สังเกตและสอบถามเจ้าหน้าที่ เพื่อประเมินการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น ตามเกณฑ์ในแบบสังเกตและสอบถาม (ชุดที่ 2) ซึ่งผู้ศึกษารอกข้อมูลและให้คะแนนด้วยตนเอง

3.4 ผู้ศึกษานำแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS

10.0

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนของข้อมูลด้านประชากรและสังคม และความรู้เกี่ยวกับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

4.2 สถิติเชิงวิเคราะห์

4.2.1 ใช้สถิติ t-test เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น ของกลุ่มต่างๆแบ่งตามปัจจัยด้านเพศ และการได้รับการอบรม/นิเทศงานเกี่ยวกับงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

4.2.2 ใช้สถิติ ANOVA เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลการประเมินการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น ระหว่างเจ้าหน้าที่กลุ่มต่างๆ จำแนกตามอายุ ระยะเวลาที่รับผิดชอบงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ระดับการศึกษา และตำแหน่งการปฏิบัติงาน กับการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น

4.2.3 ใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ในการหาความสัมพันธ์ระหว่าง คะแนนความรู้เกี่ยวกับงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค กับคะแนนผลการประเมินการบริหารจัดการวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น